
Hoe zoeken mensen en organisaties opleidingen

Samenvatting en conclusies

Kees Hagens, Hilde Kraaijvanger

Leren en Werken

rijnland
advies

Hoe zoeken mensen en organisaties opleidingen

Samenvatting en conclusies

Hagens, C.Q.T.M.

Kraaijvanger, H.W.M.

ISBN 978-90-813541-3-4

Rijnland Advies

NUR 756, Sociologie algemeen

7 mei 2009

© Rijnland Advies

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, en evenmin in een retrieval systeem worden opgeslagen, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book/publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Inhoud

1.	Het onderzoek	4
1.1	Achtergrond	4
1.2	Het doel van het onderzoek	4
1.3	De opzet van het onderzoek	5
2.	De achtergronden van het zoeken van een opleiding of cursus	6
3.	Gebruikte bronnen bij het zoeken	7
4.	Criteria	9
5.	Informatie die moeilijk te vinden is	16
6.	De vindbaarheid van opleidingen en cursussen	17
7.	De informatie op internet	19
8.	De behoefte aan voorzieningen/het stellen van leervragen	21
9.	De bekendheid van www.lerenenwerken.nl	23
10.	Relevante verschillen tussen groepen individuen	24
	Conclusies	31

1 > Het onderzoek

1.1 Achtergrond

In de afgelopen jaren is in diverse maatschappelijke geledingen geconstateerd, dat de markt van leren en werken voor volwassenen onvoldoende transparant is. De Projectdirectie Leren & Werken heeft in haar plannen van aanpak aangekondigd daar iets aan te gaan doen. Er is een website ontwikkeld: www.lerenwerken.nl, waarin bestaande databases op het gebied van cursussen en opleidingen aan elkaar zijn gekoppeld. Op deze site kunnen burgers en werkgevers informatie vinden over mogelijkheden van leren en werken.

Op dit moment oriënteert de Projectdirectie zich op aanpassingen aan de website of andere ondersteuning van individuen en organisaties/bedrijven bij het zoeken naar opleidingen. Daarom wil men meer inzicht krijgen in het zoekproces, de informatie die daarbij belangrijk is, en de informatie of hulpmiddelen die men daarbij mist.

1.2 Het doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is antwoord te geven op de vraag: "Welke voorzieningen/instrumenten kunnen worden gecreëerd om het vinden van cursussen en opleidingen voor burgers en bedrijven/organisaties te vergemakkelijken?".

Het onderzoek geeft een antwoord op de volgende hoofdvragen.

1. Hoe zoeken en kiezen individu en organisaties uit het leren en werken aanbod voor volwassenen en welke rol speelt kwaliteit daarin;
  - a. welke bronnen raadpleegt men, zowel digitaal als niet-digitaal;
  - b. welke criteria zijn van belang, bij het zoeken en kiezen van een opleiding;
  - c. vindt men ook kwaliteitscriteria van belang, en, zo ja, welke kwaliteitscriteria vindt men van belang;
2. Is er behoefte aan consumentenwaardering (door individuen en organisaties) van opleidingen en cursussen voor volwassenen;
3. Welke zaken men mist bij het zoeken naar opleidingen;
4. Is er behoefte aan het stellen van leervragen en welke soorten leervragen komen voor.

1.3 De opzet van het onderzoek

Om inzicht te krijgen in het zoekproces van individuen en organisaties zijn verschillende deelonderzoeken uitgevoerd.

Het zoekgedrag en de behoeften van individuen die opleidingen zoeken, zijn onderzocht via een enquête onder mensen die een opleiding hebben gevolgd. Hiervoor zijn cursistgegevens verzameld bij 45 verschillende landelijke en regionale opleiders, zowel regulier als particulier en zowel uit de formele als de non-formele educatie. Door deze aanpak zijn met name mensen bereikt, die op eigen initiatief een cursus hebben gezocht en gevonden. Mensen die door hun werkgever of uitkeringsinstantie voor een cursus zijn aangemeld, en daardoor de opleiding niet zelf hebben gezocht, zijn in het onderzoek ondervertegenwoordigd. Deze keuze is bewust gemaakt, omdat het onderzoek is gericht op het zoekgedrag en de informatie/hulp die men hierbij nodig heeft.

De enquête werd telefonisch, schriftelijk en via internet uitgevoerd. De respons bedraagt 1.508 personen. Tevens werd het zoekgedrag van individuen besproken tijdens brainstormsessies met opleiders en bedrijven.

Het zoekgedrag en de behoeften van organisaties/bedrijven zijn onder andere onderzocht via een beperkte telefonische enquête onder kleine bedrijven (tot en met 100 medewerkers) in 10 bedrijfstakken.

Daarnaast is bedrijfstakinformatie bestudeerd en zijn interviews uitgevoerd in 10 bedrijfstakken met een hoog aandeel MKB en werknemers op MBO-niveau. Tevens zijn brainstormsessies uitgevoerd met opleiders en bedrijven.

2 > De achtergronden van het zoeken van een opleiding of cursus

Motief

- 22% van de cursisten volgt een opleiding of cursus ten behoeve van hun huidige werk;
- 36% volgt een opleiding ten behoeve van een toekomstige loopbaan;
- 35% volgt een opleiding uit interesse of voor een hobby;
- 7% volgt de opleiding of cursus voor andere doelen.

Wie betaalt en wie zoekt de opleiding

De meeste cursisten (76%) betalen de opleiding of cursus zelf. Voor 18% van de cursisten wordt de opleiding door de werkgever betaald.¹ Bijna alle cursisten (91%) zoeken de opleiding zelf. 9% zoekt deels zelf en wordt deels door anderen geholpen.

¹ Door de aanpak van het onderzoek zijn hoofdzakelijk mensen geïnterviewd, die op eigen initiatief een cursus hebben gevolgd. Er bestaat ook een grote groep van cursisten die door hun werkgever of uitkeringsinstantie voor een cursus worden aangemeld. Deze zijn in het onderzoek ondervertegenwoordigd. In deze groep ligt het percentage cursisten die de opleiding zelf betalen en zelf zoeken normaal gesproken aanmerkelijk lager.

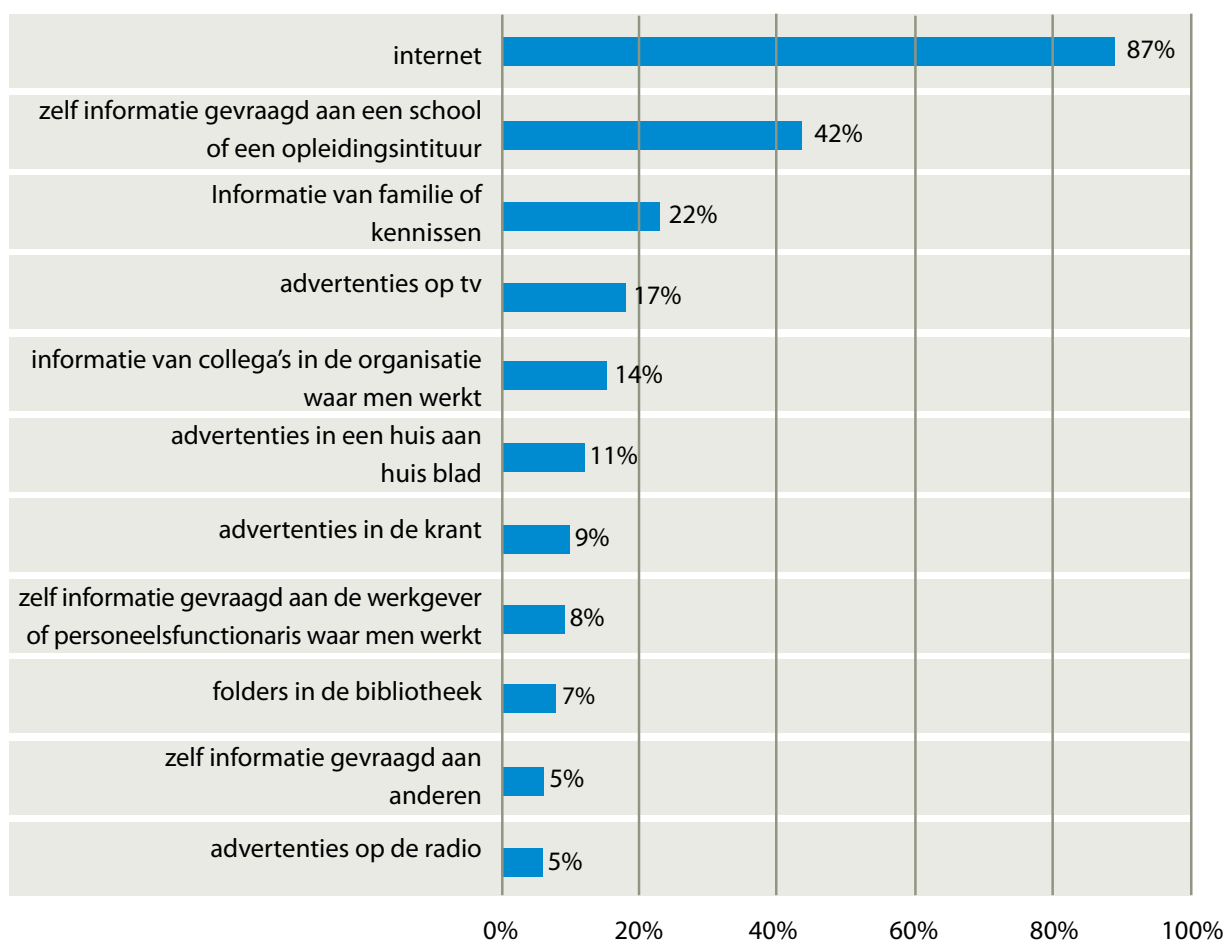
3 > Gebruikte bronnen bij het zoeken

Internet is de belangrijkste bron bij het zoeken naar opleidingen. Ook raadpleegt men vaak opleidingsinstituten. Bedrijven en organisaties gebruiken een grotere verscheidenheid aan bronnen. Naast internet en opleidingsinstituten raadplegen veel bedrijven ook opleidingsfondsen, brancheorganisaties en kenniscentra.

Voor individuen zijn de meest gebruikte bronnen bij het zoeken van opleidingen:

1. internet (gebruikt door 87%);
2. informatie vragen aan een opleidingsinstituut (42%);
3. informatie van familie, vrienden en kennissen (22%).

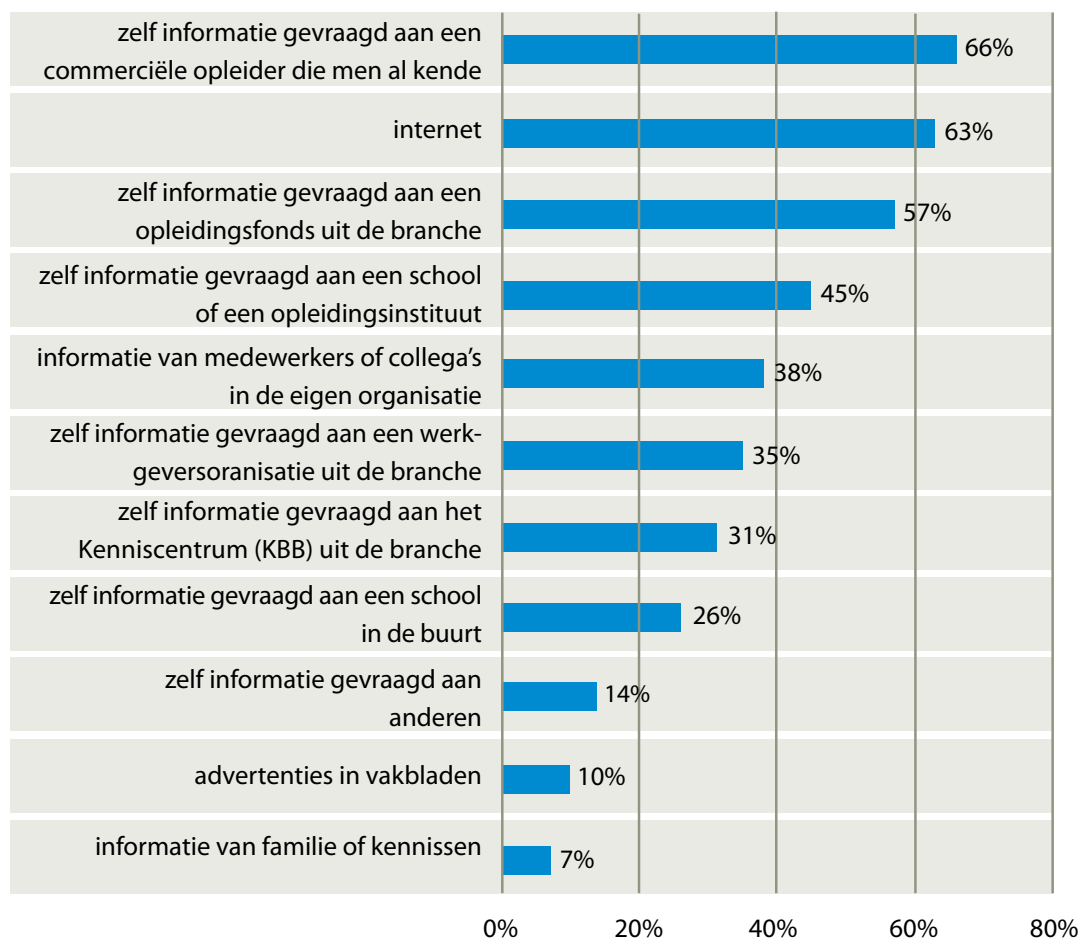
Welke bronnen heeft men gebruikt? - cursisten (n=1508)

Organisaties/bedrijven gebruiken een grotere variatie aan bronnen. De belangrijkste bronnen zijn:

1. informatie vragen aan opleiders die men al kent (gebruikt door 66%);
2. internet (63%);
3. het opleidingsfonds van de eigen branche (57%);
4. informatie vragen aan een opleidingsinstituut (45%);
5. informatie zoeken binnen de eigen organisatie (38%);
6. informatie vragen aan de werkgeversorganisatie (35%);
7. informatie vragen aan het Kenniscentrum (KBB) in de eigen branche (31%).

Welke bronnen heeft men gebruikt? - organisaties (n=84)

4 > Criteria

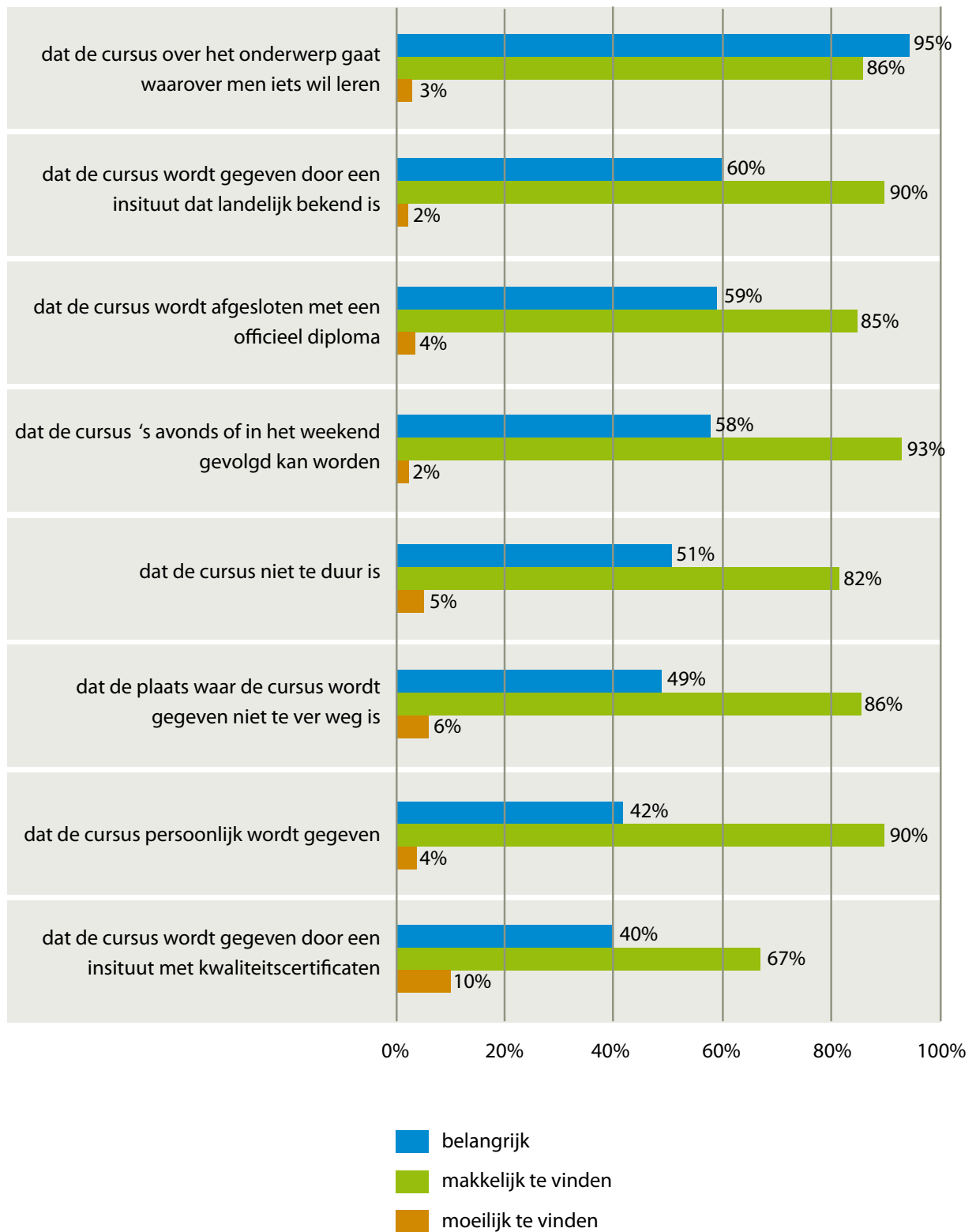
Individueen en organisaties letten bij het zoeken naar opleidingen vooral op het onderwerp en de inhoud van de opleiding, op de leermethode, op de civiele waarde van de opleiding en op praktische zaken (prijs, lokatie, doorlooptijd, studiebelasting en het moment waarop de opleiding kan worden gevolgd).

De belangrijkste criteria voor individuen bij het zoeken zijn:

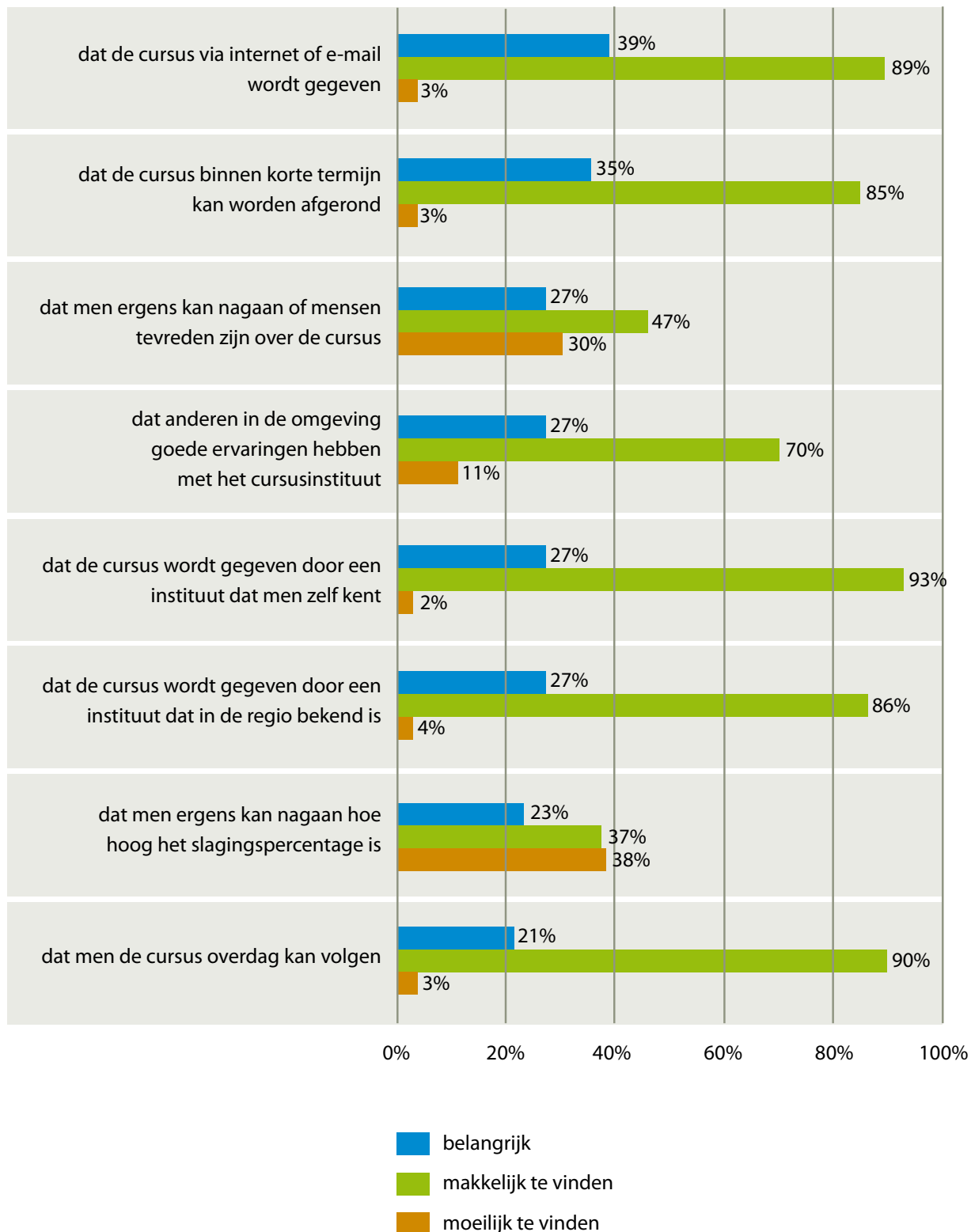
- dat de opleiding over het juiste onderwerp gaat (95% vindt dit belangrijk bij het zoeken);
- dat de opleider landelijk bekend is (60%);
- dat de opleiding wordt afgesloten met een door de overheid erkend diploma (59%);
- dat de opleiding 's avonds of in het weekend kan worden gevolgd (58%);
- dat de opleiding niet te duur is (51%);
- dat de lokatie niet te ver weg is (49%);
- dat de opleiding persoonlijk wordt gegeven (42%);
- dat de opleiding wordt gegeven door een opleider met kwaliteitscertificaten, zoals ISO of CEDEO (40%).

Het belang van de zoekcriteria van individuen is weergegeven in de grafieken op de volgende pagina's.

Belangrijke zaken bij het zoeken - cursisten (n=1508)

Belangrijke zaken bij het zoeken - cursisten (n=1508)

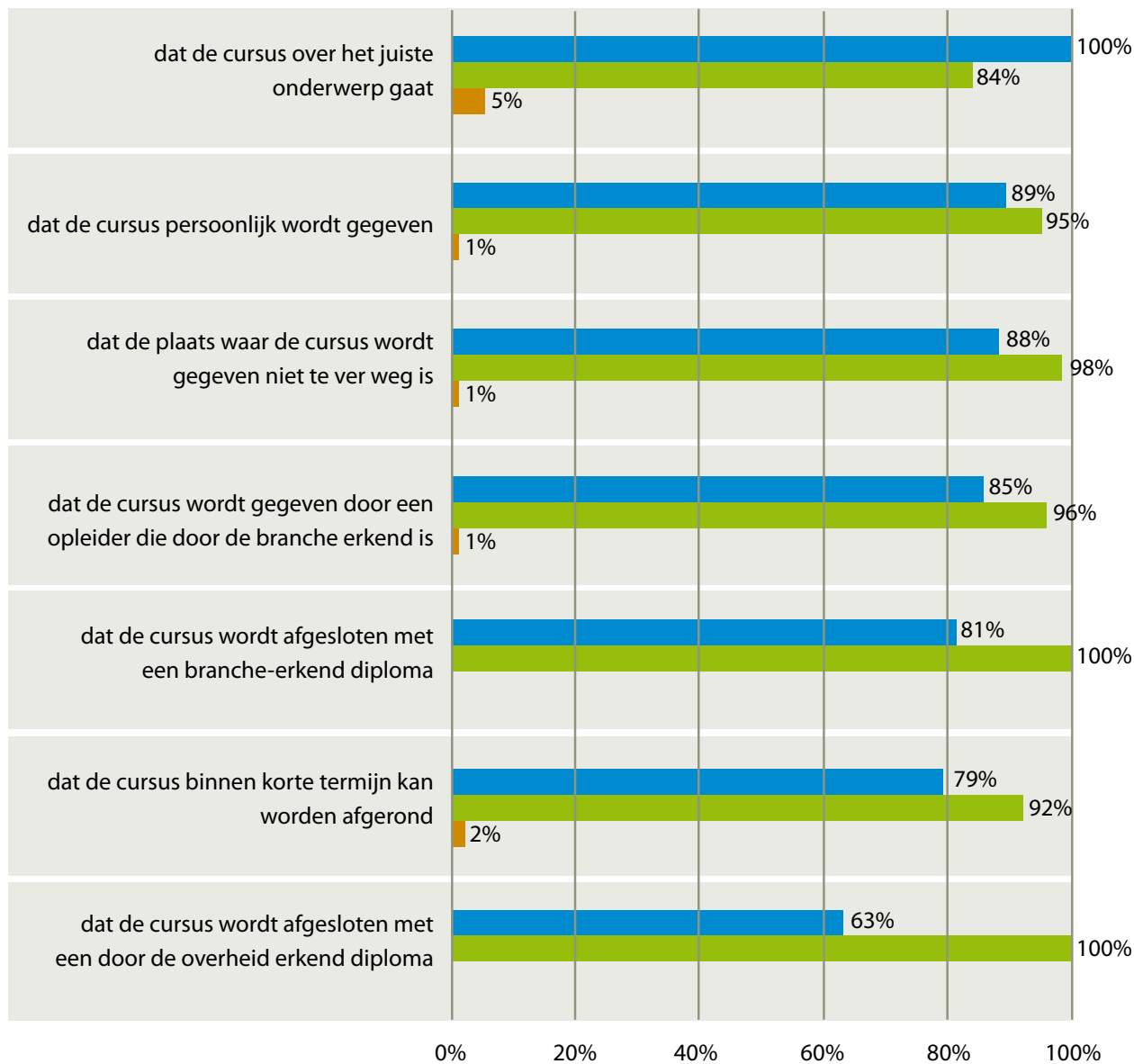

Organisaties letten bij het zoeken op een groter aantal verschillende aspecten:

- dat de opleiding over het juiste onderwerp gaat (100% vindt dit belangrijk);
- de leermethode: men hecht eraan dat de opleiding persoonlijk wordt gegeven (89%);
- bedrijfseconomische aspecten. Men wil weten:
  - of de lokatie niet te ver weg is (88%);
  - of de opleiding binnen een korte termijn kan worden afgerond (79%);
  - of er subsidie beschikbaar is voor de opleiding (62%);
  - of de opleiding niet te veel tijd kost (60%);
  - de prijs (50%);
  - of de opleiding overdag danwel 's avonds of in het weekend wordt gegeven (46% respectievelijk 42%);
- informatie over erkende certificaten/diploma's zijn voor organisaties ook van belang. Men wil weten:
  - of de opleiding wordt gegeven door een branche-erkende opleider (85%);
  - of de opleiding wordt afgesloten met een door de branche erkend diploma (81%);
  - of de opleiding wordt afgesloten met een door de overheid erkend diploma (63%);
  - of de opleider kwaliteitscertificaten heeft, zoals ISO en CEDEO (49%);
- de tevredenheid van de gebruikers van een opleiding. Men wil weten:
  - hoe tevreden de gebruikers van de opleiding zijn (54%);
  - of mensen die men zelf kent tevreden zijn over de opleiding (51%).
- de bekendheid van de opleider. 56% vindt het belangrijk, dat de opleiding wordt gegeven door een opleider die men zelf kent.

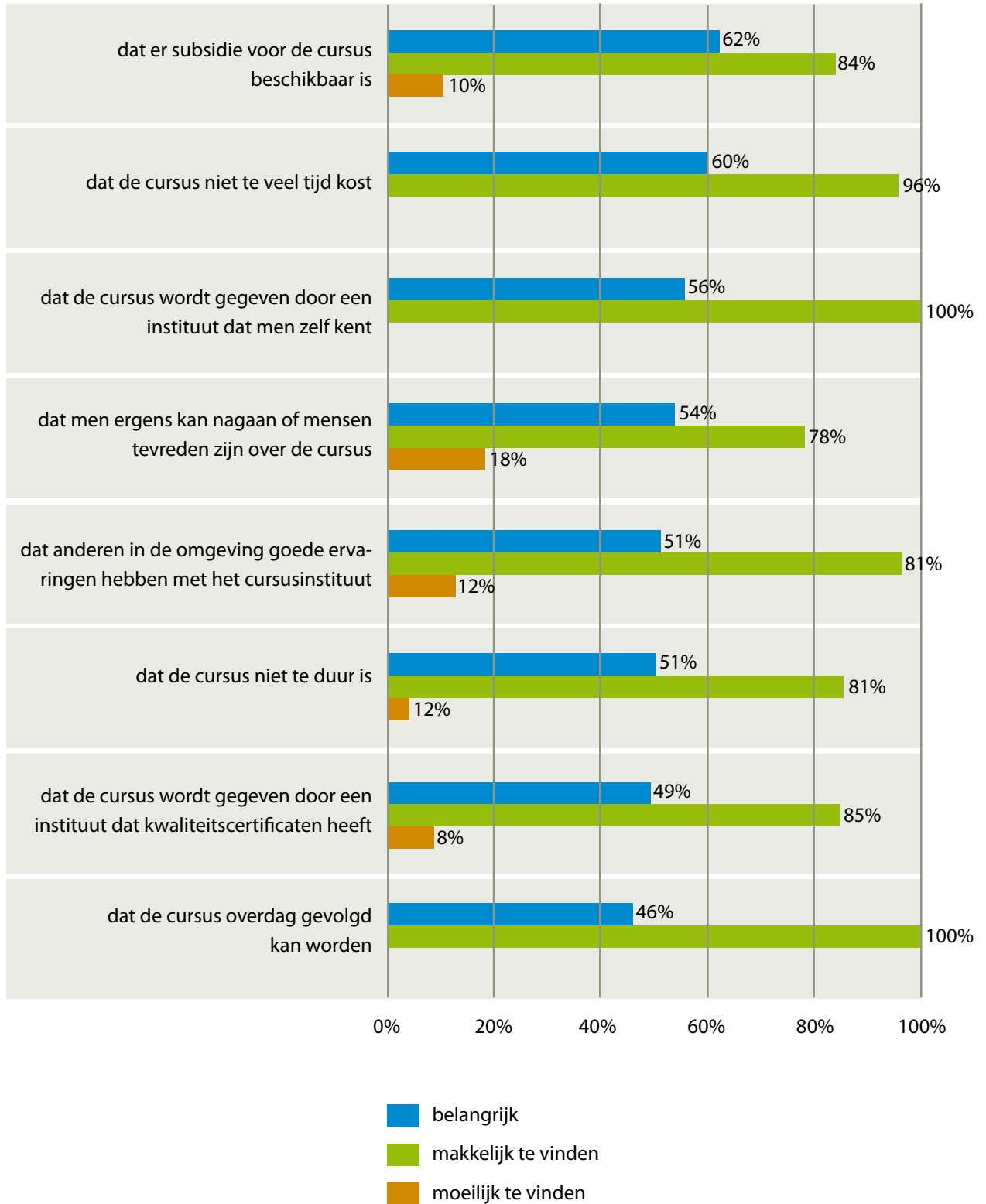
Het belang van de zoekcriteria van organisaties en bedrijven is weergegeven in de grafieken op de volgende pagina's.

Belangrijke zaken bij het zoeken - organisaties (n=84)

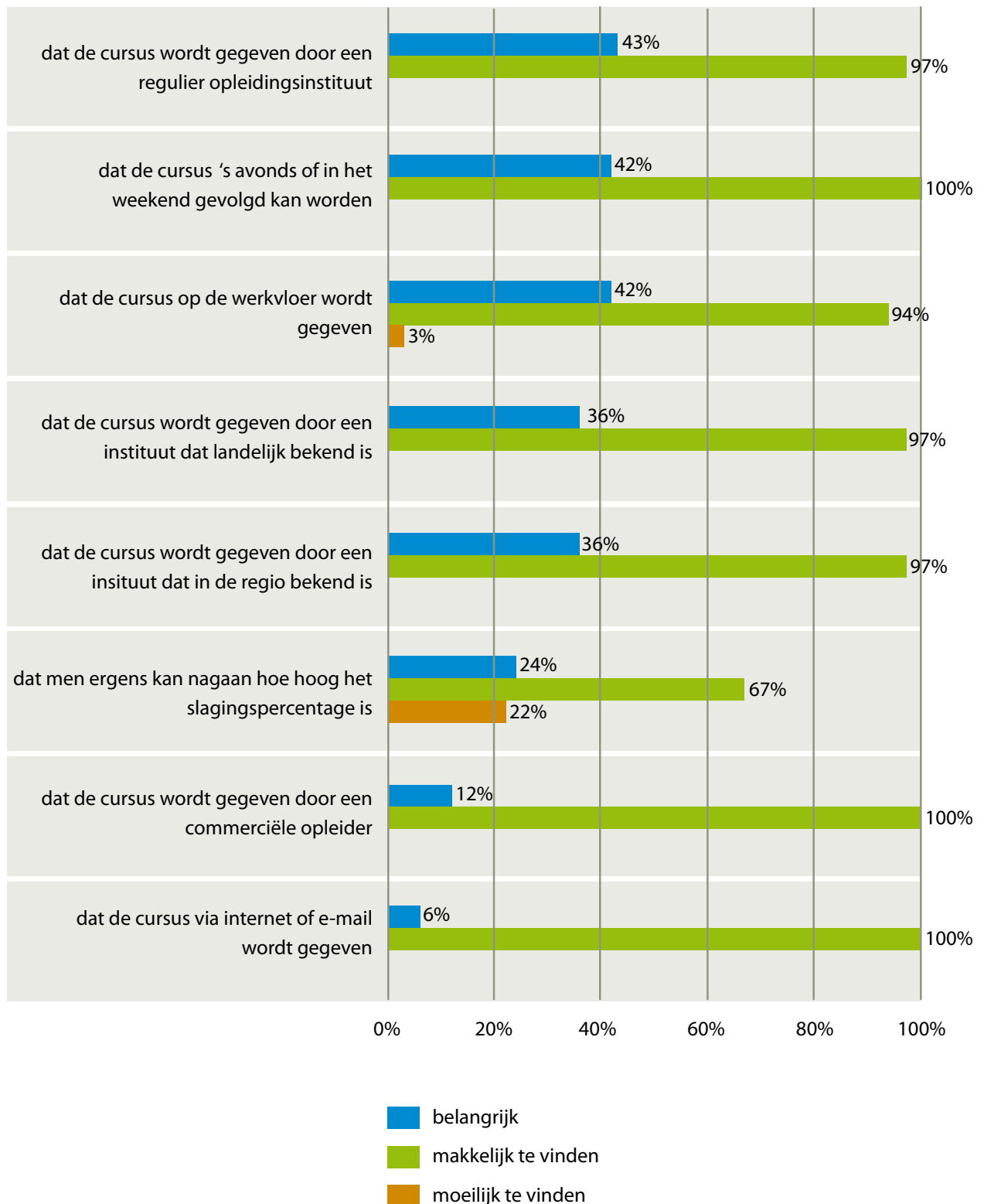

- belangrijk
- makkelijk te vinden
- moeilijk te vinden

Belangrijke zaken bij het zoeken - organisaties (n=84)

Belangrijke zaken bij het zoeken - organisaties (n=84)

5 > Informatie die moeilijk te vinden is

Informatie over de tevredenheid van de gebruikers van een opleiding en informatie over het slagingspercentage is volgens een deel van de individuen en organisaties moeilijk te vinden.

Over de meeste aspecten die individuen en organisaties belangrijk vinden bij het zoeken, kan men de informatie gemakkelijk vinden. Er zijn enkele knelpunten.

- Van de individuen die cursussen of opleidingen zoeken, vindt bijna de helft (47%) informatie over de tevredenheid van de gebruikers van een opleiding belangrijk. Van deze mensen kan 30% die informatie moeilijk vinden.
- Ruim een derde van de individuen (37%) vindt informatie over het slagingspercentage belangrijk. 38% van deze mensen kan die informatie moeilijk vinden.
- Van de organisaties vindt ruim de helft (54%) informatie over de tevredenheid van de gebruikers belangrijk. 18% van deze groep kan die informatie moeilijk vinden.
- Een kwart van de organisaties (24%) vindt informatie over het slagingspercentage belangrijk. Van deze organisaties kan 22% de slagingspercentages moeilijk vinden.

6 > De vindbaarheid van opleidingen en cursussen

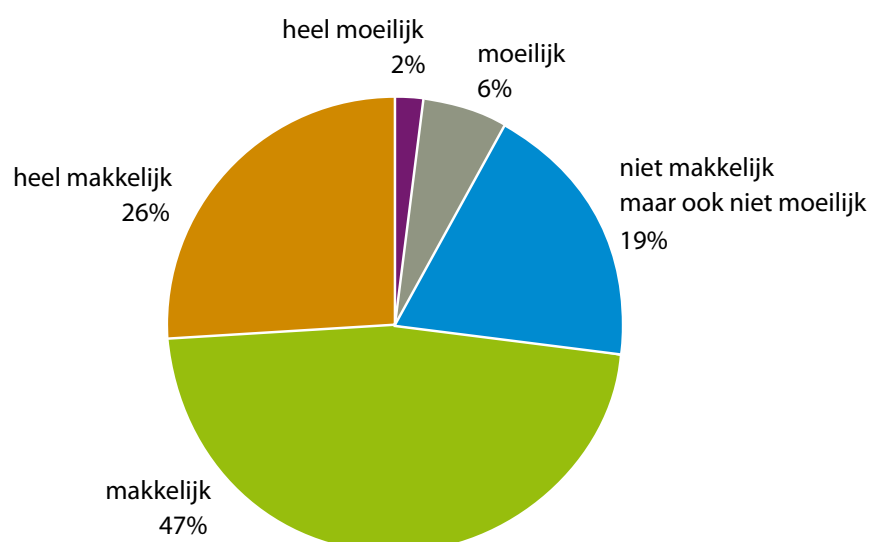
De meeste individuen en organisaties vinden dat de opleidingen die men zoekt makkelijk te vinden zijn. Degenen die moeite hebben met het vinden van opleidingen geven vaak aan, dat er geen geschikte opleidingen te vinden zijn, of dat men te veel geschikte opleidingen vindt, waardoor men geen keuze kan maken.

Ook in bedrijfstakken met veel kleine bedrijven en een hoog aandeel lager opgeleide medewerkers kunnen de bedrijven/organisaties de weg naar opleidingen vinden. Opleidingsfondsen, werkgeversorganisaties en/of kenniscentra zorgen voor een aanbod van passende opleidingen en voor overzichtelijke informatie. Alleen in een aantal branches binnen de detailhandel en de groothandel bestaan witte vlekken. Voor de detailhandel ontfermt het HBD zich hierover. In de groothandel wordt gezocht naar oplossingen.

De organisaties die opleidingen hebben gezocht, hebben deze in de meeste gevallen gevonden (94%). Aan de individuen is deze vraag niet gesteld, omdat zij zijn benaderd via het instituut waar zij een cursus of opleiding volgden. Zij hebben dus per definitie een opleiding gevonden.

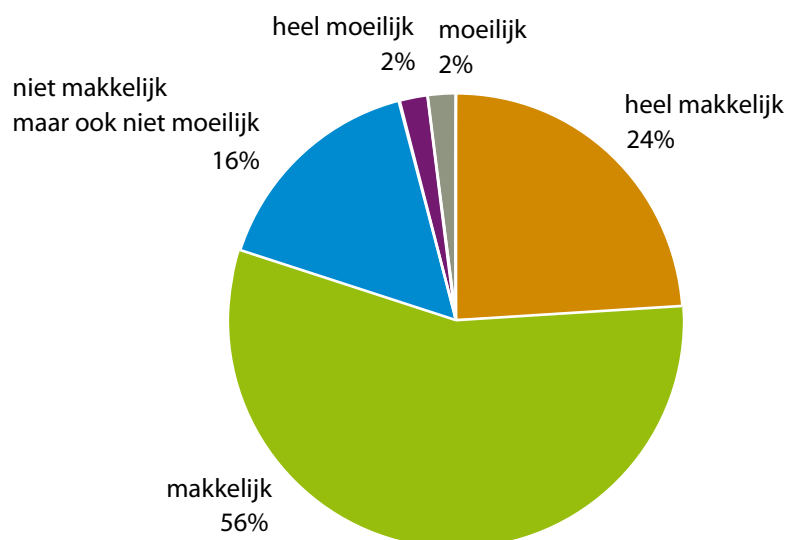
De opleidingen zijn over het algemeen gemakkelijk te vinden. 73% van de individuen en 80% van de organisaties kan de opleidingen makkelijk vinden. 8% van de individuen en 4% van de organisaties vindt het moeilijk een passende opleiding te vinden. De resultaten van de cursisten staan in de grafiek hieronder.

Vond men het makkelijk om de juiste opleiding te vinden? - cursisten (n=1506)

De resultaten van de organisaties staan in onderstaande grafiek.

Vond men het makkelijk om de juiste opleiding te vinden? - organisaties (n=84)

Individen die moeilijk de juiste opleiding kunnen vinden, hebben vooral moeite met het maken van een keuze tussen verschillende opleidingen die men gevonden heeft. Een iets kleinere groep heeft een tegenovergesteld probleem: het aanbod van geschikte opleidingen is te klein.

Uit het kwalitatieve onderzoek in tien bedrijfstakken blijkt dat, ook in de bedrijfstakken met veel kleine bedrijven en laagopgeleide medewerkers, men over het algemeen de bestaande opleidingen en cursussen goed kan vinden. De knelpunten op het gebied van opleiden liggen niet bij de vindbaarheid van opleidingen, maar eerder bij een lage prioriteit voor opleiden in kleine bedrijven en bij het ontbreken van (maatwerk) opleidingen. Over het algemeen zorgen opleidingsfondsen, kenniscentra (KBB's) en/of werkgeversorganisaties voor geordende informatie over de beschikbare opleidingen. Zij doen dit via internet, het verspreiden van opleidingsgidsen en via helpdesks, die bedrijven en werknemers op hoofdlijnen kunnen informeren.

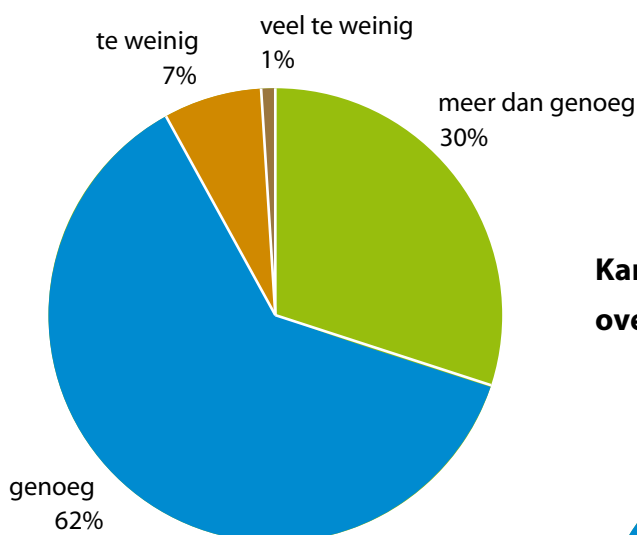
Voor enkele branches binnen de detailhandel en de groothandel is weinig of geen informatie te vinden over beschikbare cursussen en opleidingen. De groothandel is zich bewust van dit knelpunt en oriënteert zich op maatregelen. In de detailhandel vult het Hoofdbedrijfschap Detailhandel de meeste witte vlekken op. Daar waar branche-organisaties geen actie ondernemen om het cursusaanbod inzichtelijk te maken, heeft het Hoofd Bedrijfschap Detailhandel in veel gevallen gezorgd voor een overzicht van cursussen en opleiders.

7 > De informatie op internet

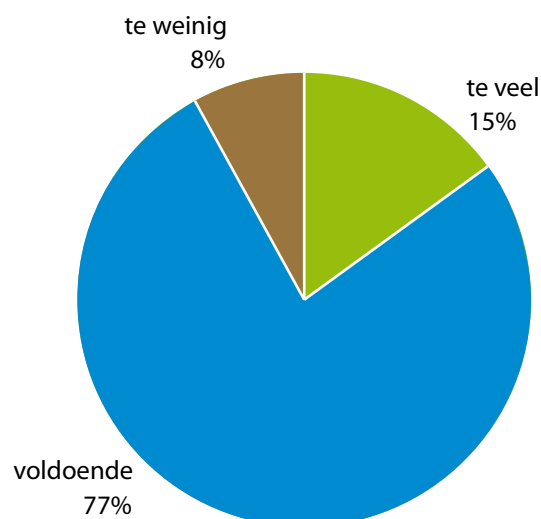
De meeste individuen en organisaties kunnen op internet voldoende informatie vinden over opleidingen, en vinden deze informatie ook voldoende overzichtelijk. Degenen die onvoldoende informatie kunnen vinden, missen vooral praktische informatie (duur, examinering, begeleiding en kosten) en vinden de aangeboden informatie op internet onvoldoende gestructureerd.

Mensen en organisaties die internet gebruiken voor het zoeken naar opleidingen, vinden over het algemeen, dat hierop voldoende informatie te vinden is, over de opleiding die men zoekt. 15% van de organisaties geeft aan, dat er te veel informatie te vinden is op internet.

Kan men op internet voldoende informatie vinden over de opleidingen die men zoekt? - cursisten (n=1305)

Kan men op internet voldoende informatie vinden over de opleidingen die men zoekt? - organisaties (n=53)

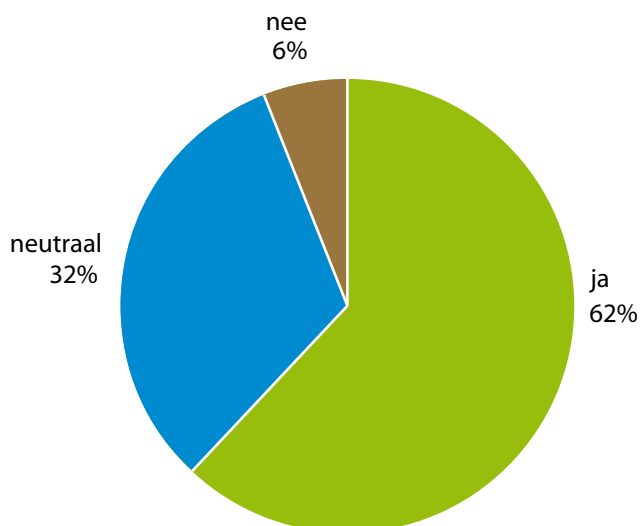

8% van de individuen en 8% van de organisaties kan op internet te weinig informatie vinden over de opleidingen die men zoekt. Individuen missen vooral praktische informatie (duur, examinering, begeleiding en kosten). Organisaties missen eveneens gedetailleerde informatie en vinden de informatie op internet te weinig gestructureerd.

De overzichtelijkheid van de informatie op internet vindt 62% van de individuen en 84% van de organisaties voldoende. 6% van de individuen en 16% van de organisaties vindt de informatie op internet niet overzichtelijk genoeg.

Vindt men de informatie op internet overzichtelijk genoeg? - cursisten (n=1294)

Vindt men de informatie op internet overzichtelijk genoeg? - organisaties (n=51)

8 > De behoefte aan voorzieningen/het stellen van leervragen

Hoewel de meeste individuen en bedrijven/organisaties voldoende informatie over de opleidingen kunnen vinden, heeft een meerderheid wel behoefte aan één compleet overzicht van opleidingen op internet.

Een minderheid, maar een toch niet onaanzienlijk deel heeft behoefte aan hulp van een adviseur via internet of e-mail, via de telefoon of persoonlijk.

De belangrijkste vragen over opleidingen, die leven onder individuen en organisaties zijn:

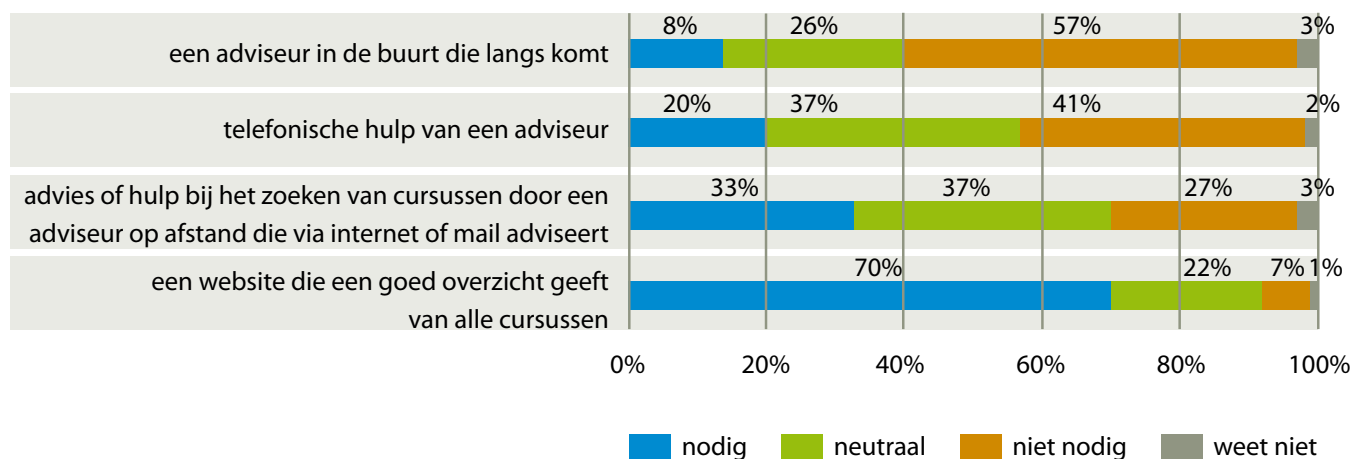
- **welke opleiding heb ik nodig (deze vraag gaat vooraf aan het zoeken van de opleiding);**
- **waar kan ik die opleiding vinden;**
- **welke van de gevonden opleidingen moet ik kiezen (deze vraag volgt na het vinden van geschikte opleidingen).**

De meeste individuen (70%) en organisaties (75%) hebben behoefte aan één compleet overzicht van opleidingen op internet.

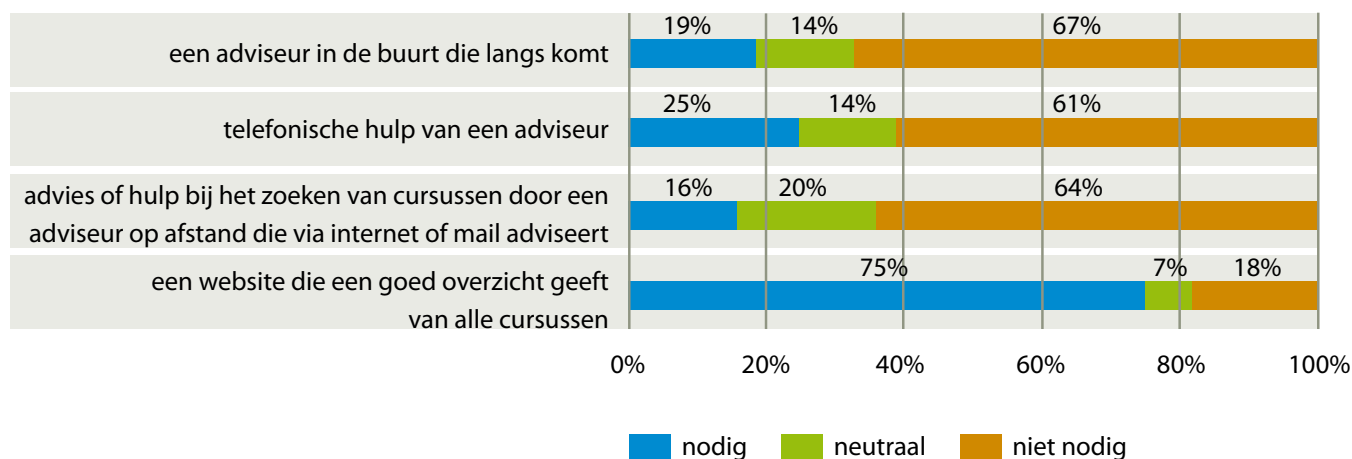
Aan andere voorzieningen bestaat minder behoefte:

- 33% van de individuen en 16% van de organisaties vindt hulp nodig van een adviseur, via internet of e-mail, aan wie men vragen kan stellen over opleidingen;
- 20% van de individuen en 25% van de organisaties vindt telefonische hulp nodig van een adviseur;
- 14% van de individuen en 19% van de organisaties vindt een adviseur in de buurt nodig, bij wie men langs kan gaan.

Extra ondersteuning nodig - cursisten (n=1450)

Extra ondersteuning nodig - organisaties (n=84)

De belangrijkste vragen die leven onder individuen en organisaties zijn:

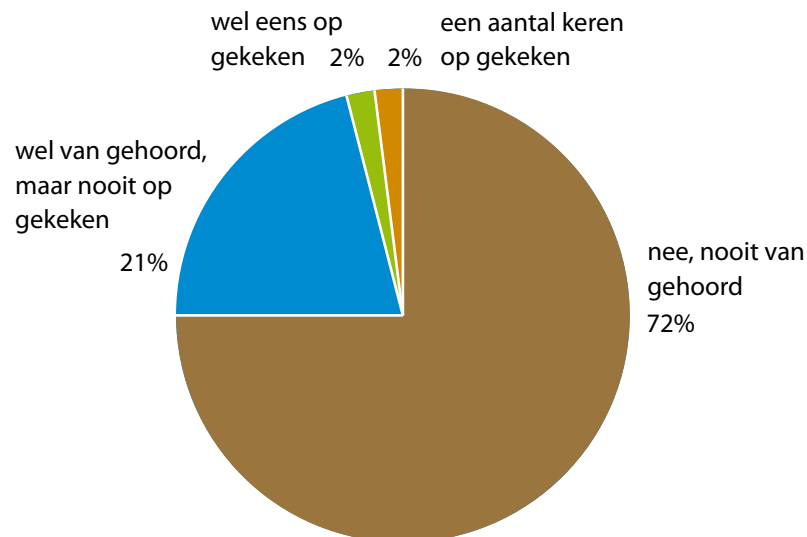
- welke opleiding heb ik nodig;
- waar kan ik die opleiding vinden;
- welke van de gevonden opleidingen moet ik kiezen.

9 > De bekendheid van www.lerenwerken.nl

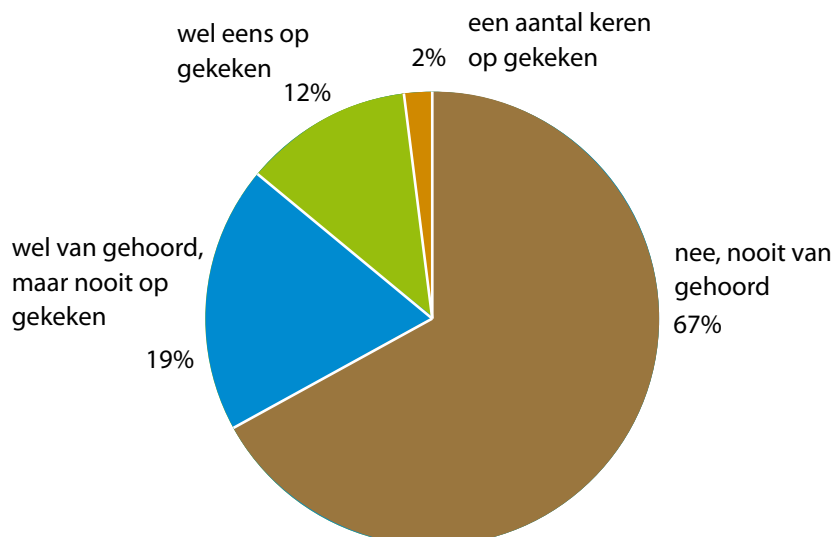
De zoekmachine voor opleidingen op www.lerenwerken.nl is bij de meeste individuen en organisaties/bedrijven niet bekend. Onder bedrijven is de bekendheid wel iets hoger dan onder individuen.

De bekendheid van de zoekmachine op www.lerenwerken.nl is relatief laag. 72% van de individuen die opleidingen hebben gezocht en gevonden, heeft hier nooit van gehoord. 4% heeft weleens of meerdere malen op de website gekeken. Onder organisaties is de bekendheid iets hoger; 67% heeft nog nooit van de website gehoord, 14% heeft de website "wel eens" of meerdere malen bezocht.

Kent men de website www.lerenwerken.nl? - cursisten (n=1506)

Kent men de website www.lerenwerken.nl? - organisaties (n=84)

10 > Relevante verschillen tussen groepen individuen

Er bestaan aanzienlijke verschillen tussen groepen individuen, als het gaat om het zoekgedrag en de behoefte aan hulp.

In het zoekgedrag en de behoeften van niet-werkend werkzoekenden en scholieren/studenten klinkt door dat men zich via de te volgen opleiding een betere positie op de arbeidsmarkt wil verwerven. Zij hebben, meer dan andere groepen, behoefte aan houvast met betrekking tot de kwaliteit van de opleiding en aan een door de overheid erkend diploma. Deze groepen hebben ook meer behoefte aan hulp en advies dan andere groepen.

Tussen groepen individuen die een opleiding zoeken bestaan veel verschillen in zoekgedrag en behoeften. Deze verschillen worden hier kort behandeld.

Mensen met een betaalde baan

Een kwart van de mensen met een betaalde baan, die opleidingen volgen, gebruikt de cursus of beroepsopleiding voor het huidige werk, 37% voor de toekomstige loopbaan en bijna een derde (30%) uit interesse of hobby.

Voor 24% van deze werknemers betaalt de werkgever de opleiding. Bijna driekwart (72%) betaalt de opleiding zelf.

De bronnen die het meest gebruikt worden door mensen met een betaalde baan, zijn:

- internet: 91%;
- zelf informatie vragen aan een school of opleidingsinstituut: 45%;
- informatie van familie en vrienden: 20%;
- advertenties op TV: 18%;
- informatie van collega's: 17%.

Opvallend is, dat slechts 10% van de mensen met een betaalde baan informatie van de werkgever of personeelsfunctionaris gebruikt bij het zoeken.

Mensen met een betaalde baan vinden het belangrijk, dat de opleiding 's avonds of in het weekend gevolgd kan worden (65%), dat de opleiding resulteert in een door de overheid erkend diploma (63%) en dat het scholingsinstituut landelijk bekend is (63%). Voor de helft van de mensen met een betaalde baan is het belangrijk dat de opleiding niet te duur is, dat de plaats waar de opleiding gegeven wordt niet te ver weg is (47%). 42% vindt het belangrijk dat men de opleiding via internet of e-mail kan volgen.

Zelfstandig ondernemers

Ruim een derde (37%) van de zelfstandig ondernemers volgt de opleiding voor het huidige werk en 22% voor de toekomstige loopbaan. Bijna een derde (29%) uit interesse of hobby en 12% voor een ander doel, zoals verbetering van kwaliteit en een combinatie van meerdere doelen.

Voor 8% van zelfstandig ondernemers betaalt het bedrijf de opleiding. 85% betaalt de opleiding persoonlijk.

De bronnen die het meest gebruikt worden door zelfstandig ondernemers zijn:

- internet: 87%;
- zelf informatie vragen aan een opleider: 28%;
- informatie van familie en vrienden: 18%;
- advertenties op TV: 14%;
- informatie van collega's: 10%.

Zelfstandig ondernemers vinden het belangrijk dat de opleiding 's avonds of in het weekend gevolgd kan worden (57%), dat de opleiding wordt afgesloten met een officieel diploma (54%) en dat het opleidingsinstituut landelijke bekendheid geniet (51%). Ook is het van belang, dat de opleiding persoonlijk wordt gegeven (51%) en dat de lokatie niet te ver weg is (46%).

Deze groep heeft meer dan gemiddeld behoefte aan telefonische hulp bij het zoeken van opleidingen of cursussen (30% van de ondernemers vindt dit nodig, tegenover een gemiddelde van 20%).

Niet-werkend werkzoekenden

Het belangrijkste doel van niet-werkend werkzoekenden, bij het volgen van een opleiding, is de toekomstige loopbaankansen te verbeteren. Driekwart (75%) noemt dit als motief achter het volgen van de opleiding. 21% volgt een opleiding voor zichzelf (uit interesse of voor een hobby).

14% van de niet-werkend werkzoekenden heeft samen met anderen een cursus of opleiding gezocht.

Driekwart (76%) van de werkzoekenden betaalt de opleiding zelf en in 15% van de gevallen betaalt een uitkeringsinstantie de opleiding.

De bronnen die het meest gebruikt worden door niet-werkend werkzoekenden zijn:

- internet: 89%;
- zelf informatie vragen aan een opleider: 32%;
- informatie van familie en vrienden: 27%;
- advertenties op TV: 17%;
- advertenties in huis aan huis bladen: 16%.

Het feit dat niet-werkend werkzoekenden zich via een opleiding een betere positie op de arbeidsmarkt willen verwerven, klinkt door in de criteria die men hanteert bij het zoeken. Zij hebben, meer dan andere groepen, behoefte aan houvast met betrekking tot de kwaliteit van de opleiding:

- 81% vindt het belangrijk dat de opleiding wordt afgesloten met een officieel diploma;
- 78% vindt het belangrijk dat de opleiding wordt gegeven door een landelijk bekend instituut;
- 51% vindt het van belang dat de opleiding wordt gegeven door een instituut met kwaliteitscertificaten;
- 46% vindt het belangrijk dat men kan zien hoe tevreden de gebruikers van de opleiding zijn.

Andere belangrijke aspecten zijn:

- dat de opleiding niet te duur is (68%);
- dat de opleiding binnen een korte termijn kan worden afgerond (57%);
- en dat de lokatie niet te ver weg is (51%).

Niet-werkend werkzoekenden hebben iets meer moeite dan andere groepen met het vinden van de opleidingen. 15% vindt dit moeilijk (tegenover een gemiddelde van 8%).

Deze groep heeft meer dan mensen in andere arbeidsmarktposities behoefte aan hulp van een adviseur via internet of e-mail (45% tegenover een gemiddelde van 33%). Ook hebben niet-werkend werkzoekenden naar verhouding meer behoefte aan telefonische hulp van een adviseur (24% tegenover een gemiddelde van 20%). Ook aan een adviseur bij wie men langs kan gaan hebben niet-werkend werkzoekenden meer behoefte dan gemiddeld (25% tegenover een gemiddelde van 14%).

Mensen zonder betaalde baan en niet werkzoekend

Ondanks dat men op dit moment niet werkzoekend is, volgt bijna een kwart (24%) van deze groep mensen de opleiding voor de toekomstige loopbaan. 70% volgt een opleiding voor zichzelf, uit interesse of ten behoeve van een hobby.

Het grootste deel van deze groep (88%) betaalt de opleiding zelf en bij 9% betaalt iemand anders, zoals de partner.

De meest gebruikte bronnen zijn:

- internet: 73%;
- zelf informatie vragen aan een opleidingsinstituut: 53%;
- informatie van familie en vrienden: 27%;
- folders in de bibliotheek: 13%;
- advertenties op TV: 11%;
- advertenties in huis aan huis bladen: 11%.

Deze groep vindt het belangrijk, dat de lokatie van de opleiding niet te ver weg is (63%), dat de opleiding persoonlijk wordt gegeven (56%), dat de opleiding overdag gevolgd kan worden (49%) en dat het opleidingsinstituut landelijk bekend is (49%).

Dat de opleiding niet te duur is, vindt 48% belangrijk en dat de opleiding met een officieel diploma wordt afgesloten vindt 42% belangrijk.

Gepensioneerden

De meest gepensioneerden (91%) volgen de opleiding voor zichzelf, uit interesse of hobby en 8% voor andere doelen, zoals familierelaties en vakantie. Bijna alle gepensioneerden (99%) betalen de opleiding zelf.

De bronnen die gepensioneerden het meest gebruiken zijn:

- internet: 47%;
- zelf informatie vragen aan een opleidingsinstituut: 37%;
- informatie van familie en vrienden: 23%;
- folders in de bibliotheek: 15%;
- advertenties in huis aan huis bladen: 11%.

Gepensioneerden vinden andere zaken belangrijk dan werkenden en werkzoekenden: dat de opleiding persoonlijk wordt gegeven (76%), dat de lokatie niet te ver weg is (58%), dat men de opleiding overdag kan volgen (42%) en dat de opleiding wordt gegeven door een instituut dat in de regio bekend is (41%).

Deze groep heeft minder behoefte dan andere groepen aan een website met een goed overzicht van het opleidingsaanbod (20% van de gepensioneerden vindt dit niet nodig). Dit heeft te maken met het lagere internetgebruik onder ouderen.

Scholieren/studenten

Iets meer dan de helft (53%) van de scholieren en studenten volgt de opleiding voor de toekomstige loopbaan. Een kwart (24%) volgt de opleiding uit interesse of hobby en een vijfde (20%) heeft een ander doel, zoals voorbereiding op een vervolgstudie of omscholing.

Scholieren en studenten laten zich meer dan andere groepen helpen bij het zoeken van de opleiding. Bijna een vijfde (18%) van de scholieren heeft samen met anderen een opleiding gezocht.

De meeste scholieren en studenten (79%) betalen de opleiding zelf (al dan niet met studiefinanciering). Meer dan bij andere groepen betalen “anderen”, zoals de ouders, de opleiding voor deze groep. Dit is bij 21% van de scholieren/studenten het geval.

De bronnen die het meest gebruikt worden door scholieren en studenten, zijn:

- internet: 93%;
- zelf informatie vragen aan een opleidingsinstituut: 48%;
- informatie van familie en vrienden: 41%;
- advertenties op TV: 27%;
- advertenties op de radio: 13%.

Aan de criteria die deze groep hanteert bij het zoeken van een opleiding is te zien, dat een relatief groot deel de opleiding zoekt ten behoeve van de toekomstige loopbaan. Voor scholieren en studenten is het belangrijk dat de cursus of opleiding wordt afgesloten met een officieel diploma (70%), dat het opleidingsinstituut landelijk bekend is (59%) en kwaliteitscertificaten bezit (54%). Voor 54% is het belangrijk dat de opleiding niet te duur is en de helft van de scholieren en studenten vindt het belangrijk dat men de opleiding via internet of e-mail kan volgen. Dit heeft mede te maken met de lage leeftijd van deze groep, waardoor zij meer affiniteit hebben met internet en digitale communicatie.

Vergeleken met andere groepen hebben scholieren/studenten meer moeite met het vinden van een opleiding (11% tegenover een gemiddelde van 8%).

Deze groep heeft meer behoefte dan andere groepen aan een website die een goed overzicht geeft van het opleidingsaanbod (82% tegenover een gemiddelde van 70%). Jongeren, een belangrijk deel van de scholieren en studenten, hebben vaker dan gemiddeld behoefte aan een adviseur op afstand, via internet of e-mail (42% tegenover een gemiddelde van 33%). Jongeren hebben ook meer dan gemiddeld behoefte aan een adviseur bij wie men langs kan gaan (19% tegenover een gemiddelde van 14%).

Relevante verschillen naar opleidingsniveau

Een derde van de cursisten (33%) heeft een opleiding op MBO-niveau afgemaakt. 35% heeft een HBO- of WO-opleiding voltooid. 7% heeft alleen een VMBO-opleiding, 8% een MAVO-, 9% een HAVO- en 6% een VWO-diploma.

De helft van de cursisten met een HBO/WO-achtergrond volgt de cursus uit interesse of hobby (tegenover een gemiddelde van 35%). MBO-ers volgen vaker dan gemiddeld de cursus voor hun huidige werk of toekomstig loopbaan. 40% van de cursisten met een opleiding op basisschool/VMBO/HAVO/VWO-niveau volgt de cursus voor de toekomstige loopbaan, tegenover 36% gemiddeld.

Cursisten met een opleiding op basisschool/VMBO/HAVO/VWO-niveau hebben vaker zelf informatie gevraagd aan een school of opleidingsinstituut. En cursisten met een MBO-achtergrond raadplegen vaker anderen.

Mensen met een MBO-opleiding hebben vaker dan gemiddeld moeite met het vinden van de juiste opleiding (11% tegenover een gemiddelde van 8%).

Over het algemeen denken mensen op HBO/WO-niveau minder dan gemiddeld, dat men ondersteuning nodig heeft bij het vinden van cursussen. Cursisten met een afgeronde MBO-opleiding geven vaker dan gemiddeld aan dat ze ondersteuning nodig vinden.

Conclusies

De meeste individuen en organisaties kunnen de opleidingen die zij zoeken gemakkelijk vinden. Een klein deel vindt het moeilijk geschikte opleidingen te vinden. De meeste individuen en organisaties die een opleiding zoeken, gebruiken hiervoor internet, en kunnen daarop voldoende informatie en overzichtelijke informatie vinden. Grote bedrijven/organisaties met een grote behoefte aan bijscholing van personeel ontwikkelen veelal zelf opleidingen, samen met een voor hen bekende aanbieder.

De belangrijkste zoekkanalen zijn internet, opleidingsinstituten en scholingsfondsen.

De belangrijkste items voor individuen en organisaties bij het zoeken naar opleidingen zijn:

- het onderwerp en de inhoud van de opleiding;
- de leermethode (persoonlijk/klassikaal, via internet et cetera);
- de civiele waarde van de opleiding. Hierbij is een aantal aspecten van belang:
  - de bekendheid/uitstraling van de opleider;
  - erkenning van het diploma door de overheid (dat wil zeggen: de opleiding is onderdeel van de kwalificatiestructuur voor het MBO- of HBO-onderwijs);
  - erkenning van de opleider en de opleiding door de bedrijfstak of branche;
- praktische informatie: de prijs, de lokatie, de doorlooptijd, de studiebelasting en het moment waarop de opleiding kan worden gevolgd (overdag/'s avonds/in het weekend).

Informatie over consumentenwaardering ("zijn andere gebruikers tevreden over de opleiding?") is voor een kwart van de individuen en voor de helft van de organisaties belangrijk bij het zoeken. Een derde van de individuen en een vijfde van de organisaties kan deze informatie moeilijk vinden.

Ook informatie over het slagingspercentage kan een deel van deze groepen moeilijk vinden. Hierbij moet worden opgemerkt, dat de meeste individuen en organisaties het slagingspercentage niet belangrijk vinden.

Ondanks dat men in de meeste gevallen voldoende informatie kan vinden, vindt toch een meerderheid van de individuen en organisaties het nodig, dat er een website komt met een compleet overzicht van het opleidingsaanbod. Er komen nog andere behoeften aan ondersteuning voor, maar bij een minderheid van de individuen en organisaties.

- Hulp van een adviseur via internet of e-mail vindt een derde van de individuen en één op de zes organisaties nodig.
- Een vijfde van de individuen en een kwart van de organisaties vindt telefonische ondersteuning door een adviseur noodzakelijk.
- 14% van de individuen en een vijfde van de bedrijven zegt een adviseur in de buurt nodig te vinden, bij wie men langs kan gaan.

Onder enkele doelgroepen is de ondersteuningsbehoefte groter dan gemiddeld.

- Van de niet-werkend werkzoekenden heeft bijna de helft behoefte aan een adviseur via internet of e-mail, en een kwart heeft behoefte aan telefonisch advies en aan een adviseur in de buurt, bij wie men langs kan gaan.
- Van de scholieren/studenten heeft bijna de helft behoefte aan advies via internet of e-mail en heeft een vijfde behoefte aan een adviseur in de buurt, bij wie men langs kan gaan.
- Van de zelfstandig ondernemers heeft een derde behoefte aan telefonische hulp.

Naast de vraag “Waar kan ik de opleiding vinden die ik zoek?”, leeft ook de fundamentele vraag “Welke opleiding heb ik nodig?” en de praktische vraag: “Welke van de gevonden opleidingen moet ik kiezen?”.

www.lerenenwerken.nl is bij de meeste individuen niet bekend, en wordt door hen nauwelijks gebruikt. Onder organisaties is de bekendheid wat hoger, al heeft ook in deze doelgroep een meerderheid nooit van de website gehoord.

rijnland
advies

Postbus 35
7030 AA Wehl

T 0314 – 682 888
info@rijnlandadvies.nl
www.rijnlandadvies.nl